

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE MEDYA VE İSLAMOFOBİ

Prof. Dr. D. Ali ARSLAN¹

ÖZET:

Son yıllarda çok hızlı bir gelişim gösteren ve çeşitlenen medya ya da öteki tabirle kitle iletişim araçları, çağdaş toplumlarda fert ve toplum hayatının en vazgeçilmez unsurları arasına girmiştir. İlk dönemler yalnızca bir kitle iletişim olgusu hüviyetiyle karşımıza çıkan medya, özellikle yirminci yüzyılın son çeyreğinde, bilişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerinin de etkisiyle çok hızlı bir değişim ve dönüşüm süreci yaşadı. Bu süreçte, toplumun genelinin aşına olmaya başladığı klasik tabiriyle ifade edilebilecek radyo, televizyonu, telefon gibi iletişim araçlarına, taşınır-görüntülü-akıllı telefonlar, internet ve elektronik posta gibi birçok ileri teknoloji ürünü iletişim araçları da eklendi. Hatta bu iletişim araçları neredeyse, insanların günlük hayatının ve toplumsal faaliyetlerin ayrılmaz-tamamlayıcı bir uzvu halini almaya başladı.

Gün geçtikçe aralarına yenileri eklenen sanal-internet ve sosyal medya araçları kitle iletişim araçları, kitleleri eğlendirip insanlara serbest zamanlarında hoş-eglençeli anlar yaşatmanın ötesinde, çok daha farklı ve mühim işlevler icra edebilecek boyutlara ulaştı. Yaşanan bu değişim ve gelişim sürecinde medya, insanların algı, tutum ve davranışlarını etkileyebilme; yalnızca etkilemekle kalmayıp bunları değiştirebilme gücüne ulaştı. Geniş halk kitlerini hatta topyekûn toplumun sınırlarını, geniş ölçekli küresel kitleleri zorlamaya başladı. Zaman içinde etki alanını hızla geliştirip gücüne güç katan medya, toplumların yapısını, mevcut düzenini ve fertler arasında yaşanan toplumsal ilişkiler yeni boyutlar kazandırma, bu ilişkilere yeni şekiller verme, onları yeniden üretme ve yorumlama gücüne - yeteneğine de sahip hale geldi.

¹ Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji bölümü öğretim üyesi. Sosyolog ve Siyaset Bilimci.
Adres: Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji bölümü, Çiftlikköy Kampusu,
33343-Mersin / TÜRKİYE,
Tel: (0324) 361 00 01/ 148 13, **Faks:** (0324) 361 00 46, **GSM:** 0553 666 06 06,
E-posta: cimderaslan@hotmail.com

Bilişim teknolojilerindeki bu hızlı gelişmenin sebebiyet verdiği karşı konulması zor gücü sayesinde kitle iletişim araçları ve özellikle de yeni nesil medya, algı ve imaj oluşturmada, ya da var olan algı ve kanaatlerin değiştirilmesinde hayati derecede mühim görevler icra edebilecek bir potansiyele sahiptir. Başka bir ifadeyle medya, insanların ve geniş halk kitlelerinin algı ve kanaatlerinin oluşturulmasında, ya da yaygın tabirle algı yönetiminde çok büyük hizmetler yapabilir.

Atalarından kendilerine miras bırakılan İslam karşıtlığını, bunun da ötesinde İslam düşmanlığını yüreklerinin derinliklerinde barındıran odaklar, medyanın bu gücünün çok çabuk farkına vardı. İslam düşmanlığı neredeyse genlerine işlemiş olan bu gözü dönmüş güçler; günümüzde her fırsatta ve her ortamda, her türlü aracı kullanarak, gerçekte barış, kardeşlik ve sevgi dini olan yüce dinimiz İslam'a ve biz Müslümanlara saldırmayı kendilerine vazife addetmiş durumdadırlar. Hem gazete, dergi, radyo ve televizyon gibi geleneksel kitle iletişim araçları ve hem de dijital-sanal-sosyal medya bu güçler için en güçlü silah vazifesi yerine getirmektedir. Bu tespitlerden yola çıkarak çalışmada İslam korkusu, hatta İslam düşmanlığı olarak da tanımlanabilen İslamofobi olgusu ve medyanın İslamofobi üzerindeki etkisi ile bu yanlış algının değiştirilmesinde kitle iletişim araçlarının yeri ve öneminin sosyolojik açıdan incelenmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Sözcükler:

İslam, Kitle İletişim Araçları, Algı, İslamofobi, Medya ve İslamofobi, İslamofobinin Değiştirilmesinde Medyanın Rolü.

Media and Islamophobia

ABSTRACT

Mass media are the most indispensable components of the individual and community life in contemporary societies. The media, which initially emerged as a mass communication phenomenon, underwent rapid change and transformation over time. In the process of change of life, many advanced technology communication tools such as portable-video-wireless phones, internet and electronic mail, as well as conventional communication tools such as radio, television and telephone, have become a routine part of everyday life.

Virtual-internet and social media tools that have been renewed with the passing of the day have come to such a dimension that they can entertain much more different and important functions besides amusing the masses and giving people pleasant and amusing moments in their free time. In this process, the media has reached a point where it can play an important role in influencing the attitudes and behaviours of the individuals in society, not only in affecting them but also in modifying them. This changing effect of the media is not limited to only individuals. It can also be observed in the general dimension of the society in terms of weight. The media has the power and ability to recreate, reshape, reproduce and interpret the social structure, the established order, and the social relations that occur between individuals.

In this sense, the media are in the power of creating important perceptions and images, or in changing the false perceptions and opinions that exist. In the other words, the mass media can do so much in the formation of the perceptions and beliefs of individuals and the masses of the people, or for perception management.

The Islamic opposition who focus on the anti-Islamic heritage inherited from their ancestors, beyond this the foci that hold the enmity of Islam in the depths of their hearts, were very quickly aware of this power of the media. Nowadays, these powers, which are almost antagonistic to Islam, they have tried to attack Islam and Muslims, who are the religion of peace, brotherhood and love in every occasion and every environment by using all means. Both traditional media such as newspapers, magazines, radio and television as well as digital-virtual-social media are the most powerful weapons force for these forces. From these determination, the study focused on the phenomenon of Islamophobia and the influence of the media on

Islamophobia. Moreover, it was aimed to examine sociological aspects of the place and the position of the mass media in the change of this wrong perception and behavior.

Key Words:

Islam, Mass Media, Perception, Islamophobia, Media and Islamophobia, the Role of Media in Changing Islamophobia.

GİRİŞ²

Medya ve iletişim olguları, bir madalyonun iki yüzü gibidir. İletişim denilince akla medya, medya denilince ise iletişim gelir. En genel tabiriyle iletişim, alıcı ile gönderici arasında gerçekleşen bir ilişkidir. Verici ile alıcı arasında cereyan eden bu ilişki de karşılıklılık esastır. Hal böyle olunca iletişimin bir toplumsal etkileşim olayı olduğu gerçeği ile karşılaşılır. İletişim konusunda çalışan bazı araştırmacılar da vurguladığı gibi “iletişim, insan ilişkilerinin süre giden bir sürecidir. Toplumsal bir olgu olup, gerçek zaman ve gerçek uzayda yer alır” (Alemdar ve Erdoğan, 1990: 170). Bir başka tabirle bu etkileşim, Freidman’ın da ifade ettiği gibi iletişim, bir verici ile bir alıcı arasındaki her türlü mesaj yayını (verici ister bir insan, isterse mekanik bir alet olsun) bir irtibat, bir ulaştırmadır, kısacası bir iletişimdir.

Medya, bünyesinde çok sayıda ve farklı türden iletişim araçlarını barındıran son derece geniş kapsamlı bir kavramdır. Basılı medya araçları olarak tabir edilen kitap, risale, dergi ve gazetenin yanı sıra her türlü işitsel (radyo gibi), görsel (afiş, pankart gibi) ve görsel işitsel (televizyon gibi) iletişim araçları medya olgusu içerisinde ele alınır. Bunların da ötesinde günümüzde hızla çeşitlenen dijital-sanal-sosyal kitlesel iletişim araçları da medya kavramı kapsamında mütalaa edilir. Medya ile dinleyiciler-izleyiciler arasında çok boyutlu ve oldukça karmaşık bir ilişki vardır. Medyanın hedef kitle üzerinde meydana getirebileceği etkiler, bu etkilerin türleri ile derece ve şiddeti ise çok sayıda faktör tarafından belirlenir (Arslan, 2009).

Bütün bu teknolojik, toplumsal, siyasal ve psikolojik unsurlar, medyanın insanlar üzerinde yapacağı etkinin türü, şekli ve şiddetinde de belirleyici rol oynar. Bu bağlamda göndericinin özellikleri ve iletilerin sembolik yapısı ve özellikleri de, ortaya çıkacak etkinin, niteliksel ve niceliksel boyutları üzerinde oldukça mühim etkiye sahiptir. Görüntüler, işaretler, semboller, sayılar, sesler, sözcükler ve resimlerden ya da bunların bileşiminden oluşan iletiler, yalnızca mesaj taşımazlar. Bunlar aynı zamanda fertlerin hayatını ve algısal dünyasını yeniden şekillendirip yorumlar, ona yeni boyutlar kazandırır

Yirminci yüzyılın sonlarına doğru değişim sürecine giren, son yıllarda ise çok hızlı bir gelişim gösteren ve çeşitlenen medya ya da kitle iletişim araçları, çağdaş toplumlarda fert ve toplum hayatının en vazgeçilmez unsurları arasına girmiştir. İlk dönemler yalnızca bir kitle

² Bu çalışma 27-29 Mart 1017 tarihlerinde Mersin’de gerçekleştirilen Uluslararası İslam Fobiniz Olmasın Sempozyumu’nda sunulan “Dünyada ve Türkiye’de Medya ve İslamofobi” konulu bildiri temel alınarak hazırlanmıştır.

iletişim olgusu hüviyetiyle karşımıza çıkan medya, özellikle yirminci yüzyılın son çeyreğinde, bilişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerinin de etkisiyle çok hızlı bir değişim ve dönüşüm süreci yaşadı. Bu süreçte, toplumun genelinin aşına olmaya başladığı klasik tabiriyle ifade edilebilecek radyo, televizyonu, telefon gibi iletişim araçlarına, taşınır-görüntülü-akıllı telefonlar, internet ve elektronik posta gibi birçok ileri teknoloji ürünü iletişim araçları da eklendi. Hatta bu iletişim araçları neredeyse, insanların günlük hayatının ve toplumsal faaliyetlerin ayrılmaz-tamamlayıcı bir uzvu halini almaya başladı.

Gün geçtikçe aralarına yenileri eklenen sanal-internet ve sosyal medya araçları kitle iletişim araçları, kitleleri eğlendirip insanlara serbest zamanlarında hoş-eğlenceli anlar yaşatmanın ötesinde, çok daha farklı ve mühim işlevler icra edebilecek boyutlara ulaştı. Yaşanan bu değişim ve gelişim sürecinde medya, insanların algı, tutum ve davranışlarını etkileyebilme; yalnızca etkilemekle kalmayıp bunları değiştirebilme gücüne ulaştı. Geniş halk kitlerini hatta topyekûn toplumun sınırlarını, geniş ölçekli küresel kitleleri zorlamaya başladı. Zaman içinde etki alanını hızla geliştirip gücüne güç katan medya, toplumların yapısını, mevcut düzenini ve fertler arasında yaşanan toplumsal ilişkiler yeni boyutlar kazandırma, bu ilişkilere yeni şekiller verme, onları yeniden üretme ve yorumlama gücüne - yeteneğine de sahip hale geldi.

Elektronik ve bilgisayar alanında, özellikle de bilişim teknolojilerinde kaydedilen bu hızlı gelişme, medyanın gücüne güç kattı. Bu karşı konulması zor gücü sayesinde kitle iletişim araçları ve özellikle de yeni nesil medya, yalnızca bireyler üzerinde algı ve imaj oluşturmada değil, bireylerin sahip olduğu algı ve kanaatlerin değiştirilmesinde de hayati derecede mühim görevler icra edebilecek bir potansiyele ulaştı. Başka bir ifadeyle medya, insanların ve geniş halk kitlelerinin algı ve kanaatlerinin oluşturulmasında, ya da yaygın tabirle algı yönetiminde çok büyük hizmetler yapabilecek bir güce kavuştu.

Öte yandan atalarından kendilerine miras bırakılan İslam karşıtlığını, bunun da ötesinde İslam düşmanlığını yüreklerinin derinliklerinde barındıran odaklar, medyanın bu gücünün çok çabuk farkına vardı. İslam düşmanlığı neredeyse genlerine işlemiş olan bu gözü dönmüş güçler; günümüzde her fırsatta ve her ortamda, her türlü aracı kullanarak, gerçekte barış, kardeşlik ve sevgi dini olan yüce dinimiz İslam'a ve biz Müslümanlara saldırmayı kendilerine vazife addetmiş durumdadırlar. Hem gazete, dergi, radyo ve televizyon gibi geleneksel kitle iletişim araçları ve hem de dijital-sanal-sosyal medya bu güçler için en güçlü silah vazifesi yerine getirmektedir. Bu tespitlerden yola çıkarak çalışmada İslam korkusu, hatta İslam düşmanlığı olarak da tanımlanabilen İslamofobi olgusu ve medyanın İslamofobi üzerindeki etkisi ile bu

yanlış algının değiştirilmesinde kitle iletişim araçlarının yeri ve öneminin sosyolojik açıdan boyutlarıyla ele alınacak.

1. İSLAMOFOBİ

Günümüzde, çeşitli çevrelerin yeniden hortlatılma yarışı içinde olduğu İslamofobi olgusunun kökenleri tarihin derinliklerine kadar uzanır. Bu karalama, kara propaganda ve iftira kampanyasının temel dinamiklerini, yüzlerce yıldan beridir batı dünyasında, özellikle dini ve siyasi elitlerin öncülüğünde sürdürüle gelmekte olan, İslam'ın Hıristiyanlık için bir tehdit oluşturduğu ve Avrupa'da da hızla yayılabileceği iddiası oluşturmaktadır. Bu iddiaları kendilerine şiar edinen çevreler, İslam dinine ve Müslümanlara karşı mücadele içinde olmuşlardır.

Avrupa'daki bu mücadelelerin somut örnekleri, özellikle 11. yüzyıldan itibaren görülmeye başlanmıştır. İslam karşıtlığının en önemli tezahürlerinden sayılabilecek bu olaylar arasında öncelikle Haçlı seferlerine atıf yapılması gerekir. Altında birçok farklı sebep yatsa da (Demirkent, 1994: 66), bu sebeplerin arasında dini faktörler başı çeker. Halkın içinde yokluk, yoksulluk, sefalet ve sıkıntıları fırsat bilen Kilise, dini kendi emellerine alet ederek, artan gücünü Doğu'ya hükmetme gayesine hizmet etmede kullanma yolunu seçti. Siyasi elitlerle işbirliği içinde, seferlere katılanlara günahlarının affı ve uhrevi mükâfatlar da vaat eden, kilisenin temel gayeleri arasında hiç kuşkusuz ekonomik ve siyasi hedefler başı çekiyordu. İslam ve Türk karşıtlığı bu gayelerini gizlemekte ve kitleleri motive etmekte bir araç görevi icra etti (Demirken, 1994: 66). Söz konusu seferler, Kilise ve dini lider Papa II. Urban'ın, devrin siyasi elitlerinden Doğu Roma İmparatoru Alexios Komnenos'un yardım çağrısı üzerine başlamıştır. Bu çağrı üzerine dört Haçlı ordusu, farklı kollardan İstanbul'a doğru yola çıkmıştır (Gümüş, 2014: 112).

Hristiyan motiflerle süslenen bu seferlerin asıl gayesi siyasi idi. Temel hedef Doğu'yu ve özellikle de Anadolu'yu ele geçirmektir. Zira 11. Yüzyılda Türkler akın akın batıya doğru ilerlemeye ve Anadolu'yu Türk Yurduna dönüştürmeye başlamıştı. Kutsal toprakları kurtarma parolasıyla yola çıkıp, Türkleri Orta Asya'ya geri sürmeyi hedefleyen Avrupalı güçler, asırlar boyunca bu toprakları ateş ve kan gölüne çevirdiler. Birincisi on birinci yüz yılın sonunda başlayan ve 200 yüz yıla yakın bir süre devam eden haçlı seferleri arasında da en önemlisi I. Haçlı Seferi gelir. Avrupa kıtasında yaşayan Katolik Hıristiyanların, Papa 2. Urbanus'un çeşitli vaatleri ve 1095'teki çağrısı sonucunda, 1096 yılında ilkini düzenledikleri bu seferler dokuz

defa tekrarlanmıştır (Gümüş, 2014: 112; Çöteli, 2012: 2). Bunlara küçük çaplı bazı girişimler de ilave edilebilir (İsam, 2017).

Askeri seferler 1291 yılında son bulmuş olsa da, bu haçlı zihniyetinin uzantılarını günümüzde de görmek mümkündür (İsam, 2017). Aradan yaklaşık 10 asırlık süre geçmiş olsa da, aynı zihniyetin yansımalarını ve bu korkunun izlerini, Vatikan’da görevli Kardinalin açıklamalarında da görmek mümkündür. Papalık Adalet ve Barış Konseyi Başkanı Gana asıllı Kardinal Peter Turkson, 2012 yılı Ekim ayında verdiği beyanatta “Avrupa’da Müslüman nüfusun artışının endişe yarattığını, Fransa’nın 40 yıla kalmaz bir İslam cumhuriyeti olacağını” ifade etmiştir (DHA, 2017).

“Yeni İncil Öğretisi” temasıyla toplanan XIII. Piskoposlar Sinod’unun toplantısında, dünyanın farklı coğrafyalarından gelen 262 piskoposun katıldığı oturumun sonunda söz alan Kardinal Peter Turkson, yaklaşık 7 dakikalık bir video izlettirmiştir. Video gösterimi öncesinde, “Şu anda, küresel boyutta demografik bir değişime şahit olmak üzeresiniz. Bir süre sonra Avrupa, artık bildiğimiz Avrupa olmayacak. Bu bir nüfus azalması olayı değildir. Nedir peki? Göç! Özellikle İslamik göç” cümleleriyle Avrupa’nın, “Müslüman nüfus artışı tehlikesi” ile karşı karşıya olduğu iddiasını dile getirmiştir. Kardinal Turkson’un, video gösteriminin ardından da “İslamik göçün” önüne geçilmesinin gerekliliğini vurguladığı iddia edilmiştir (DHA, 2017).

Öyle görünüyor ki, ABD’deki Pew Araştırma Merkezi’ne göre 2010 yılı itibariyle, geleceğe yönelik yaptığı tahminler, bazı kesimlerin ciddi ölçüde uykusunu kaçırmış görünmektedir. Zira bu merkezin tahminlerine göre 2010 yılında, dünyada toplam 2,18 milyar Hıristiyan ve 1,6 milyar Müslüman yaşamaktadır. 2030 yılına gelindiğinde ise Müslümanların dünyadaki toplam nüfusunun, yüzde 35’lik artışla 2,2 milyara ulaşması beklenmektedir (Dünyabülteni, 2017).

Bütün bu ön bilgilerin ışığında İslamofobi olgusu, genel manada özünde İslam ve Müslüman korkusu yatan İslam düşmanlığı şeklinde tanımlanabilir. İslam’ı öteki olarak kabul eden bu kesime göre, “Hristiyanlık ve İslam arasında tarihin derinliklerinden bugüne sürekli bir şekilde sürüp giden bir mücadele, bir savaş vardır.” İslam’a karşı olumsuz bir tutum ve tavır içinde olan bu kesimlerin, nefret ve düşmanlıklarını dayanak olarak kullanmaya çalıştıkları bir diğer iftira ise “İslam’ın kendi kanunları olan kapsamlı bir totaliter ideoloji olduğu” iddiasıdır. Bütün bunlara “Avrupa’nın İslamlaşması” söylemini de ekleyerek, kitleler üzerinde İslam dini ile ilgili olarak düşmanca bir tutum ve algının oluşup yaygınlaşması yönünde azami ölçüde çaba harcanmaktadır.

İslamofobi ya da İslam karşıtlığı temeline dayanan ırkçılık günümüzde, yeri geldiğinde tabiri caizse demokrasi havarisi kesilen birçok Avrupa ülkesinde suç sayılmıyor. Hatta nefret suçuna teşvik edici bir davranış olarak bile görünmüyor. 2014 yılında Devletlerin ve siyasi elitlerin böylesi ikiyüzlü ve umursamaz tutumları, bir bakıma dolaylı da olsa İslamofobiye körüklemek ve İslamofobik davranışları desteklemek manasına geliyor. Hal böyle olunca, böylesi ülkelerde meydana gelen İslamofobik olaylara dair çok ciddi bir veri ve bilgi eksikliği yaşıyor. Öyle ki 2014 yılında, İslam'a ve Müslümanlara yönelik olarak işlenen nefret suçları ile ilgili olarak, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (OSCE)'na üye ülkeden yalnızca 5'i bu konuda resmi beyanda bulunmuştur. Sivil toplum kuruluşları ise 21 ülkede böylesi suçların işlendiğini rapor etmiştir (Hafez ve Bayraklı, 2017).

İslamofobinin canlı tutulmasında ve yaygınlaştırılmasında en önemli rolü oynayan kesimler arasında, arkasına medya desteğini alan sağ kanat siyasi partiler ve sağ siyasi görüşlü politikacılar başı çekmektedir. Ancak, İslamofobiye kendi siyasi emellerine ve ikbal kaygılarına alet olarak kullananlar sadece sağ kanat politikacılarla sınırlı değildir. Ağırlık sağ kanatta olsa da, birçok farklı siyasi grubun politikalarına meşruiyet kazandırmak ve seçmenleri harekete geçirmek yani siyasi amaçlarına ulaşmak için İslamofobik söylem ve eylemlerden, medet umduğu görülmektedir.

Son yıllarda, İslamofobinin en yoğun yaşandığı Fransa gibi ülkelerden İslamofobik olayların en az görüldüğü Litvanya'ya kadar Avrupa coğrafyasının hemen her yerinde, İslam ve Müslümanlarla ilgili mevzuların ve tartışmaların özünü şu 3 unsurun teşkil ettiği görülmektedir (Hafez ve Bayraklı, 2017):

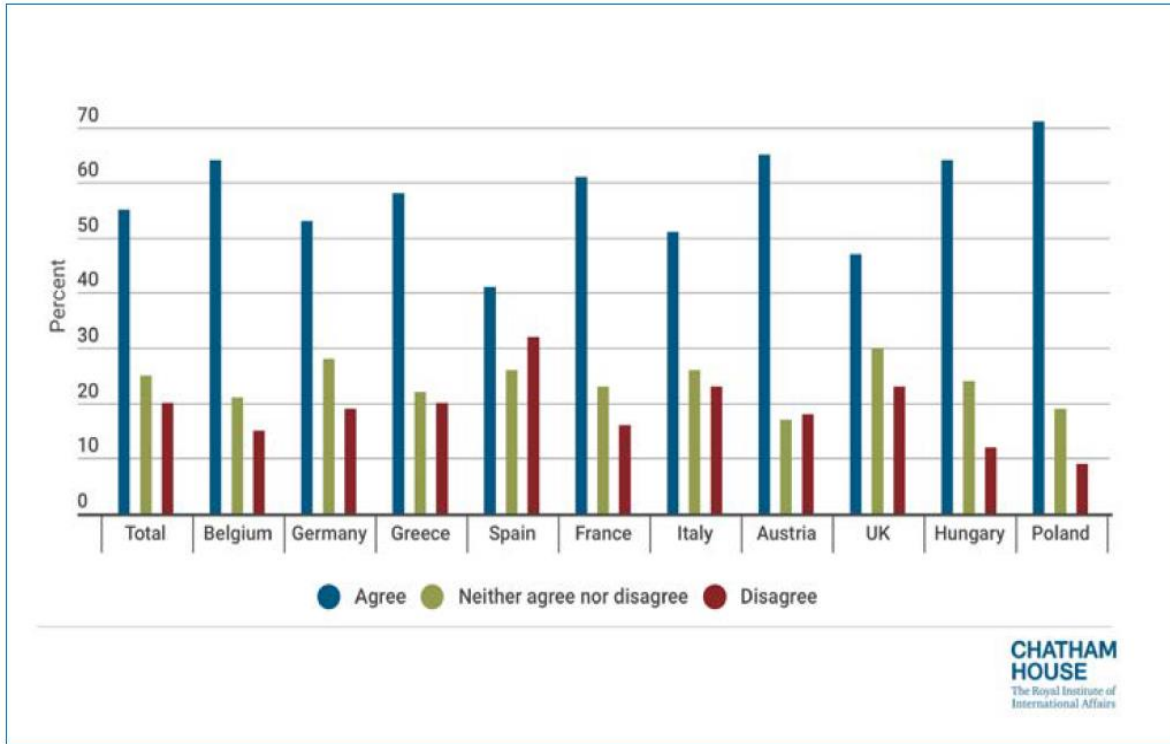
- Terör saldırıları,
- Sığınmacı krizi ve
- Politik söylemlerde İslamofobinin kullanılmasındaki artış.

Bu ülkelerde yaşayan insanlar, kendi ülkelerinde yaşayan Müslümanların yaşanan terör saldırıları hiçbir alakaları olmadığını açık bir şekilde bilmektedirler. Bunlara rağmen, "Avrupa'nın İslamlaşması" söyleminin bu ülkelerde çok sayıda üst düzey politikacı tarafından sıklıkla ve sürekli vurgulanıyor olması, İslam ve Müslüman karşıtlığını canlandırıcı ve körükleyici bir katalizör görevi yerine getirmektedir. Bu hususta çok çarpıcı bir örnek Avusturya'dan verilebilir: Avusturya Dışişleri Bakanlığı'nın bir raporunda, Müslümanlara ait anaokullarında dini aşırılığın görüldüğü ifade edilmiştir. Oysa okullarda yapılanlar dua etmekle ve Kur'an-ı Kerim öğretmekten ibarettir. Zaten, Viyana Valiliği bu hususta yaptığı açıklamada ise Müslümanlara ait anaokullarında aşırıcılığın olduğu yönündeki iddialar yalanlanmıştır.

Benzeri İslamofobik kurumsal baskılar İrlanda'da gözlemlenebilmektedir. Katolik Hristiyanlığın egemen olduğu, sözüm ona “eşitlikçi” İrlanda'da, bazı inanç grubundan bireylerin okullara kayıtları yapılmamaktadır. Hatta bunun da ötesinde, başörtülü Müslüman öğrencilere yönelik olarak kurumsal dışlayıcılık yapılmaktadır (Hafez ve Bayraklı, 2017).

2016 yılında, Avrupa'nın birçok ülkesinde yapılan araştırmaların sonuçları da, İslamofobinin günümüz Avrupa'sındaki durumuna dair son derece çarpıcı sonular ortaya koymaktadır. Chatham House Europe Programme kapsamında gerçekleştirilen çalışmada, araştırmanın yapıldığı 10 ülkeden 8'inin vatandaşları, Müslüman ülkelere gelebilecek göçlere karşı olduklarını beyan etmişlerdir (Chatham House 2017).

Tablo 1: Avrupalılar'ın Müslüman Göçüne Dair Düşünceleri

Kaynak: Chatham House (2017) & Bayraklı ve Hafez (2017).

Detayları yukarıdaki figürde de görüldüğü gibi (Tablo 1), söz konusu çalışma, adı geçen kuruluş tarafından Belçika, Almanya, Yunanistan, İspanya, Fransa, İtalya, Avusturya, İngiltere, Macaristan ve Polonya'da yapılmıştır. Bu araştırmada, “Bundan sonra, çoğunlukla Müslüman ülkelere gelebilecek göçler durdurulmalıdır” şeklindeki düşünceleri en çok destekleyen ülkeler arasında Polonya, Avusturya, Belçika ve Fransa başı çekmektedir (Bayraklı ve Hafez, 2017: 6-7).

Tablo 2: Demografik Değişkenlere göre Avrupalılar'ın Müslüman Göçüne Dair Düşünceleri

	Total Agree	Neither	Total Disagree
	54.60%	25.30%	20.10%
GENDER			
Male	57	24	19
Female	52	27	21
AGE			
Young Age 18-29	44	29	27
Middle Age 30-44	50	28	22
Mid/Older Age 45-59	56	26	18
Old Age 60 plus	63	20	17
EDUCATION			
Secondary and Below	59	26	15
Post-Secondary	55	25	20
UG & PG Degree	48	24	27
GEOGRAPHICAL LOCATION			
Live Rural	58	25	17
Live Small Town	55	25	20
Live City	52	26	23

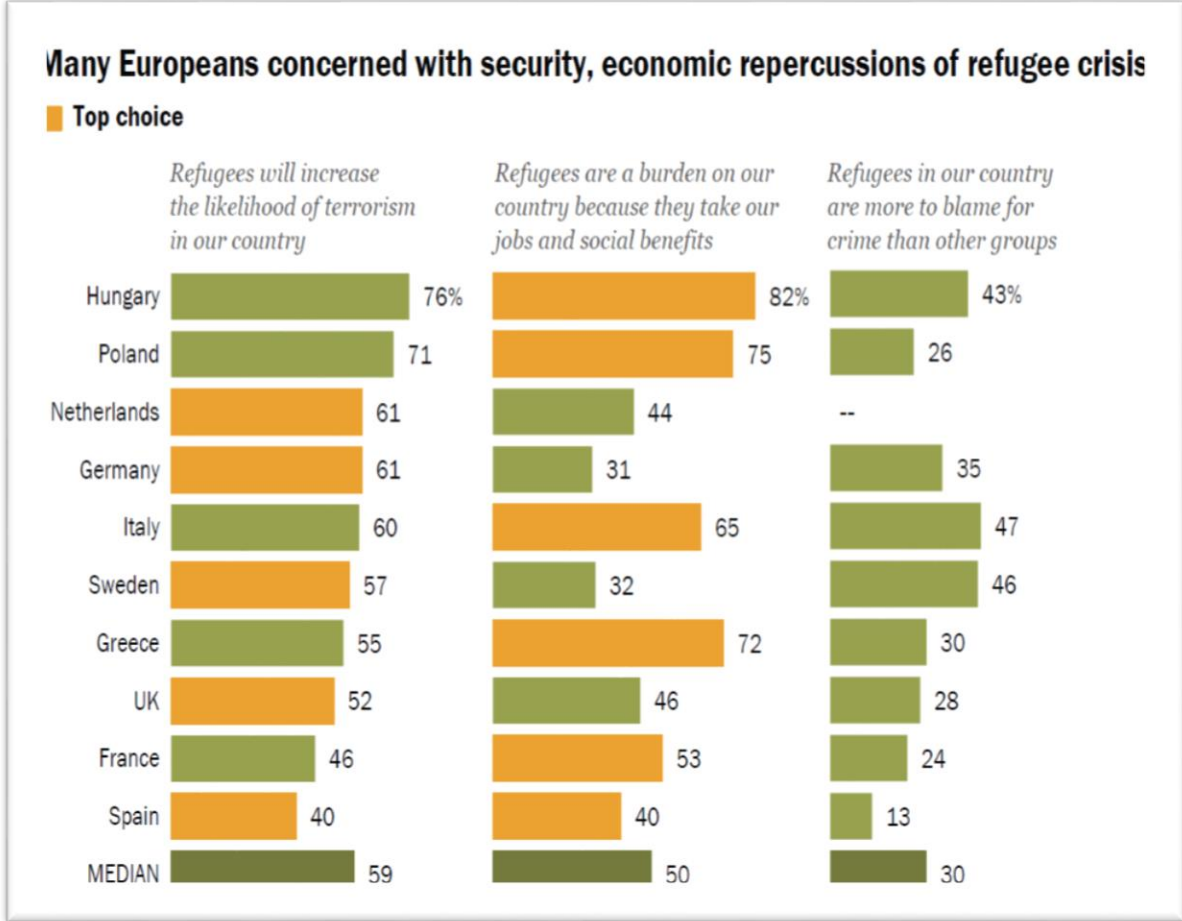
Kaynak: Chatham House (2017)

Bu ülkedeki bireylerin en az yüzde 38'i ise Müslüman ülkelere gelebilecek göçe şiddetle karşı çıkmaktadırlar. Müslüman göçü karşıtlığının yaşlılar ve emekliler arasında daha yaygın olması ise apayrı dikkat çekici bir husustur. Yine aynı şekilde, şehirden kırsaldaki küçük yerleşim alanlarına doğru gidildikçe, Müslüman karşıtlığında da bir artış göze çarpmaktadır (Tablo 2). Polonya haricinde bu ülkelerin bir şekilde göçmen krizi ile ilişkisi olan ya da son yıllarda ülkesinde terörist saldırıların vuku bulduğu ülkeler olması dikkat çekicidir. Halihazırdaki hayatından memnun olmayanların da üçte ikine yakını Müslüman göçüne karşı bir tavır takınmaktadır (Chatham House, 2017).

Pew Research Center tarafından gerçekleştirilen araştırmanın bulguları da Chatham House'un bulguları ile benzer bir görünüm sergilemektedir. Pew Research Center'ın yaptığı araştırmada dikkat çeken bir başka husus ise Avrupalılar'ın, göç dalgasının terörü arttırıp iş imkânlarını azaltacağı korkusudur. Tablo 3'te de görüldüğü gibi Avrupalılar'ın genelinde bireylerin yaklaşık yüzde 60'ı, göç dalgasının Avrupa'da terörü körükleyeceğini

düşünmektedir. Yüzde 50'si ise işsizliği ve sosyal güvenlik harcamalarını arttıracığı için Müslüman göçüne karşı çıkmaktadır (Pew Research Center, 2016).

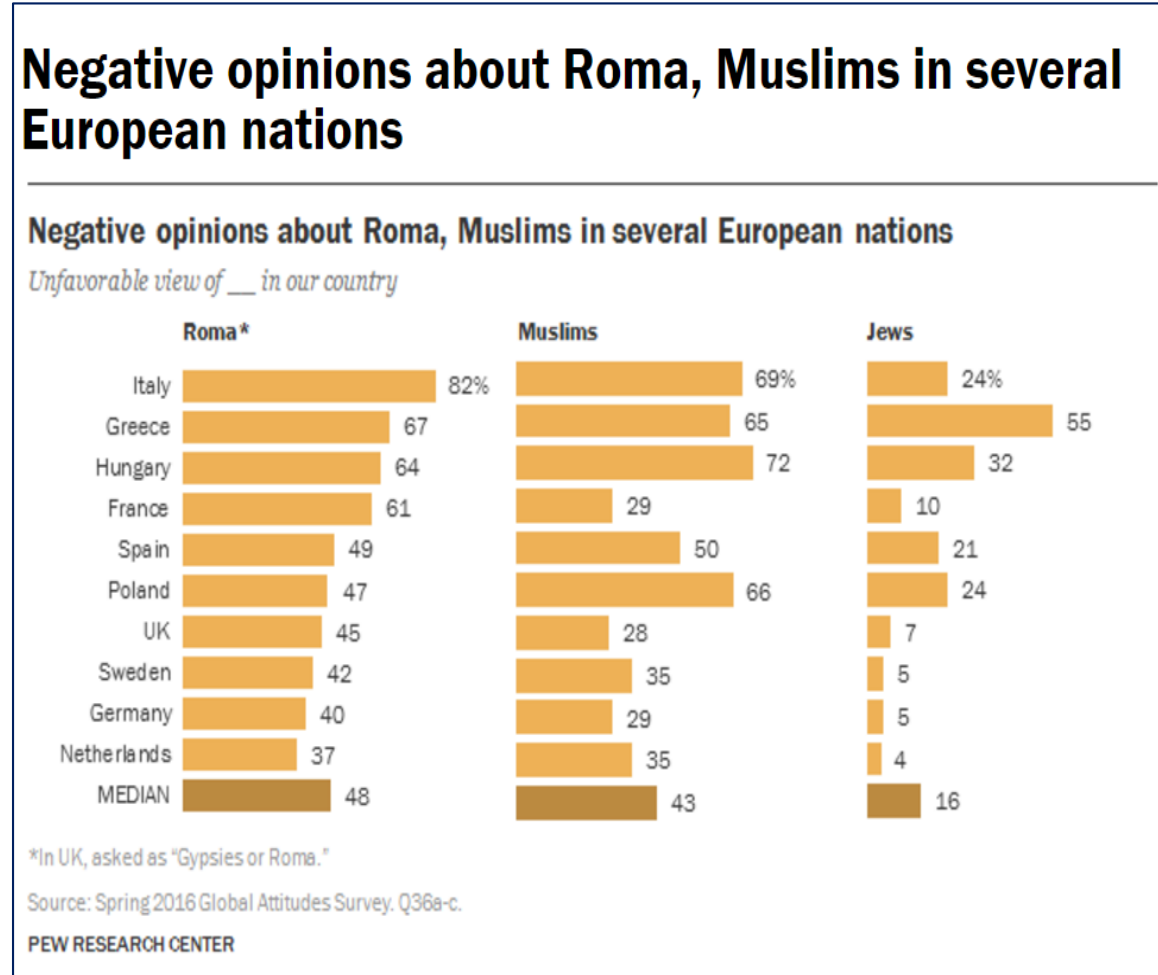
Tablo 3: Avrupalılar, Göç Dalgasının Terörü Arttırıp İş İmkânlarını Azaltacağından Korkuyor

Kaynak: Pew Research Center (2016).

Pew Research Center'in araştırmasının bulguları, günümüz Avrupa'sındaki yabancı karşıtlığına ve özellikle de Müslüman karşıtlığını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Tablo 4'te de görüldüğü gibi 10 Avrupa ülkesinin vatandaşlarının yüzde 43'e yakını Müslümanlar ve yüzde 48'e yakını da Romanlar hakkında olumsuz bir algı ve tutuma sahiptir. Müslümanlara yönelik olumsuz bir tutum ve algıya sahip olanlar arasında ise Macarlar'ın başı çekiyor olması dikkat çekicidir. Macarlar'ı İtalyanlar, Polonyalılar ve Yunanlılar takip etmektedir (Pew Research Center, 2016).

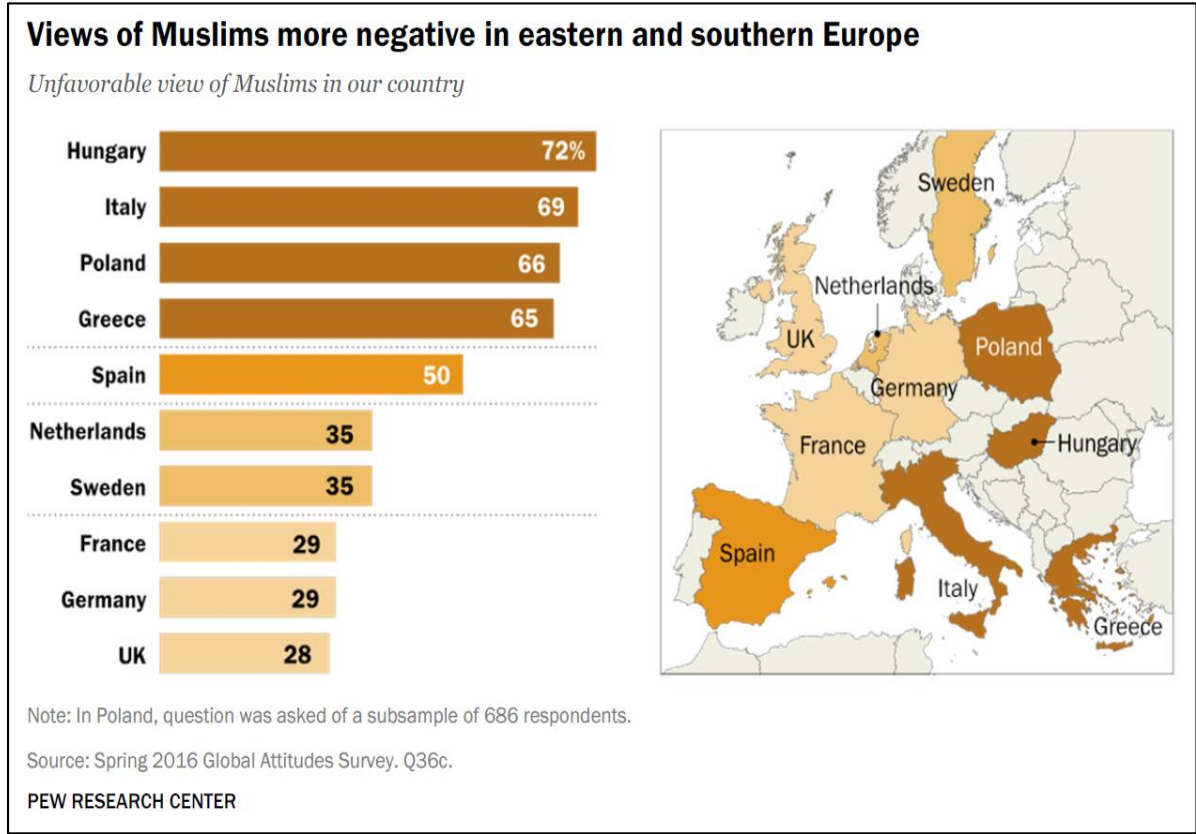
Tablo 4: Avrupalıların Romanlar, Müslümanlar ve Yahudiler Olumsuz Tutumları

Kaynak: Pew Research Center (2016).

İslamofobinin, günümüz modern-demokratik dünyasının beşiği varsayılan Avrupa'daki izlerini biraz daha sürmeye devam ettiğimizde çok daha dikkat çekici bulgularla karşılaşılır. Tablo 5'te de görüldüğü gibi, Avrupa'da İslam karşıtlığı yarışında başı çeken Macaristan'ın vatandaşlarının neredeyse dörtte üçü Müslümanlar hakkında olumsuz kanaat ve görüşler beslemektedir. Müslümanlara karşı olumlu kanaat ve hisler beslemeyen İtalyanlar'ın oranı da yüzde 70'e yaklaşır. Aynı şekilde Yunanlılar ve Polonyalıların da yaklaşık üçte ikisi Müslümanlara karşı olumsuz duygu, düşünce, algı, tutum ve kanaate sahiptirler.

Tablo 5: Avrupa’da İslamofobi Haritası

Kaynak: Pew Research Center (2016).

İşin kötü tarafı ise bu ülkelerdeki radikal sağ partiler ve politikacılar, vatandaşlarının bu İslam karşıtlığı ve hatta düşmanlığını, seçim sandıklarında oya dönüştürme yarışı içine girmiş olmasıdır. Bu durumun toplumsal ve siyasal yansımaları, günümüzde Hollanda ve Almanya örneğinde olduğu gibi, açıkça gözlemlenmeye başlamıştır. Bu çirkin yarış, mevcut olan İslamofobik algı ve tutumları daha da artmasına sebebiyet verecek türden son derece tehlikeli ve gayri ahlaki bir durumdur.

MEDYA VE İSLAMOFOBİ

Batı dünyasında ve özellikle Avrupa’da, İslam’a ve Müslümanlara yönelik olarak takınılan olumsuz algı, düşünce, tutum ve davranışların yaratılmasında ve yaygınlaştırılmasında en büyük rolü medya oynamaktadır. Avrupa medyasının çok büyük bir çoğunluğunda, Avrupa değerleri ve Avrupalı kimliği, Hristiyanlık üzerine inşa edilmektedir. Böylece kendi “Biz”

olgusunu Hristiyanlık üzerine bina ederken; bunun karşısına koyduğu “Öteki’yi” İslam üzerinde şekillendirmektedir. Bu bağlamda iş daha da genelleştirilerek, “Doğu-Batı İkilemine” (Durukan, 2005) dönüştürülmektedir. Batı ve Batılı kimliği ile değerleri Hristiyanlıkta şekillendirilirken; bunun karşısına koydukları Doğu ve Doğulu değerleri İslam ile sembolize edilmektedir. Onlara kendileri iyi, ötekiler kötü; kendileri Batı, ötekiler Doğu’dur.

Aslında bu anlayışın ve ikili tasnifin temelleri köklerini tarihin derinliklerinden alır. Öyle ki, Düşünsel temelleri çok eskilere dayanan Avrupa Birliği (AB)’nin kurulmasında bile bu İslamofobik izlere rastlanır. İlk somut adımların, 1951 Paris Antlaşması ile atıldığı Avrupa Birliği (AB)’nin kurulmasının da fikri temelleri çok eski olup, yüzyılların idealine dayanır (Arslan, 2007). Bu birliğin inşaatının çimentosunu, kendi “Bizleri” teşkil ederken; kendi “Bizlerinin” temelini de yine Hristiyanlık dininin öğretisi ve değerleri oluşturur. Türkiye’nin, bu birliğe üyeliğine dair ciddi tartışmaların yaşandığı dönemlerde geniş halk kitlelerinin bilinçaltına işlemiş bu algı ve özellikle elitlerin dillerinin altında yatan bu bakla, kolaylıkla gözlemlenir hale gelir.

Bu biz ve öteki olgu ve algılarının sürekli ve canlı tutulmasında da başrolü yine yazılı, görsel, görsel-işitsel ve sanal kitle iletişim araçları oynar. Avrupa medyasında sıklıkla ve düzenli olarak tekrarlanan Hristiyanlığa karşı Müslümanlık, Hristiyan aydınlanmacılığının karşısında sözde “Müslüman gericiliği”, Batı karşısında Doğu vurgulamalarından çok sayıda insan etkilenmektedir. Bu İslamofobik eğilimler, kimi zaman bir karikatüristin kaleminden peygamberimize dair kin ve nefret kusan bir karikatür olarak; kimi zaman bir yazarın kaleminden bir köşe yazısı; kimi zaman da sinemada ve televizyonda film sahneleri olarak dökülür. Fakat bu İslam ve Müslüman karşıtlığı çoğunlukla, gazetecilerin deklanşöründen gazetelere ya da televizyon editörlerin süzgecinden ekranlara haber olarak yansır.

Dünyanın farklı yerlerinde meydana gelen terör olayların, medyadan neredeyse bütün Müslümanları zan altında bırakacak bir sunumla yer verilmesi de, son yıllarda İslamofobinin artmasında önemli rol oynamıştır. Örneğin, 7 Temmuz 2005’de Londra’da meydana gelen ve El-Kaide ile ilişkilendirilen saldırılar, 11 Mart 2004’de Madrid’de, 15 ve 20 Kasım 2003’te İstanbul ve 11 Eylül 2001’de Amerika Birleşik Devletleri’nde New-York’ta Dünya Ticaret Merkezi’ne yapılan terör saldırılarının, İslam dini ve Müslümanlarla ilişkilendirilerek yayınlanması Avrupa’da ve Amerika’da, İslam düşmanlığı ve İslam korkusunun yükselmesinde önemli rol oynamıştır (Çöteli, 2012).

Medyanın İslam’a ve Müslümanlara karşı nefret ve korkuyu yaygınlaştırma ve pekiştirme aracı olarak kullanılması bunlarla da sınırlı kalmamaktadır. Günümüzde artık

internet moderatörleri ve sıradan halk bile bu korku ve nefreti canlı ve etkili kılmak için, internet ve sanal medyayı yaygın bir şekilde kullanmaya başlamıştır. Örneğin Çek Cumhuriyeti'nde, İslamofobik algı ve eğilimlerin oluşmasında ve Müslümanlara yönelik ön yargıların yayılmasında internetin başlıca rol oynadığı görülmektedir. Yine Litvanya gibi İslamofobinin en az görüldüğü ülkelerde bile artık internet, İslamofobik yaklaşımların doğmasına ve yayılmasına en büyük zemini hazırlamaktadır (Hafez ve Bayraklı, 2017).

Medyanın bu karşı konulması çok zor gücü ve desteği sayesinde günümüzde, ayrımcılık ve ırkçılıkta beslenen Avrupa'nın aşırı sağ siyaset anlayışı, siyasal ve toplumsal hayatta ciddi oranda etkisini ve gücünü arttırmaya başlamıştır. Hal böyle olunca, batıda yükselen İslamofobi dalgasının bertaraf edebilmek için işte tam da bu noktadan yani Avrupa'daki ırkçılıkla mücadele konusunda işe başlanmalıdır. İktidar ve siyasi gelecek kaygısını her şeyin temelini koyan, sözüm ona demokrat kimliklerini her fırsatta vurgulama ihtiyacı duyan siyasiler de, yaptıkları en küçük bir İslamofobik vurgunun bile geniş halk kitlelerinin dimağlarında, İslam'a ve Müslümanlara karşı düşmanlık tohumlarını besleyip geliştirdiğinin ayırında olmalıdırlar. İslamofobiye suç saymayan yöneticiler de, yaşanan her olayın vebali altında ezilmeye mahkûmdurlar. Özellikle kanaat önderlerinin ve sivil toplum kuruluşların bu süreçte önemli rol oynadığı gerçeği de gözden ırak tutulmamalıdır.

İSLAM KARŞITLIĞININ TÜRKİYE'DE TOPLUMSAL VE SİYASAL HAYATA YANSIMALARI VE 28 ŞUBAT SÜRECİ

Nüfusunun yüzde 99'una yakını Müslüman bireylerin oluşturduğu güzide vatanımız Türkiye'de bile, İslamofobinin en acımasız ve umarsız örneklerini görmek mümkündür. Bunun en yakın ve çarpıcı örneklerini 1990'lı yıllarda yaşadık. Yirminci yüzyılın sonlarına doğru ülkemizde, devrin iktidar seçkinleri (o dönemin siyasi elitleri, ekonomi elitleri, askeri elitleri ve özellikle de medya elitleri) öncülüğünde, İslam'a karşı her türlü kara propagandanın en insafsızca yaşandığı karanlık bir süreç yaşadık. Yüce dinimiz İslam'a ve inancının gereklerini yaşamak çabası içinde olan Müslüman bireylere karşı, Üstat rahmetli Necip Fazıl'ın Sakarya Türküsündeki "Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya!" dizelerini hatırlatırcasına, kendi öz yurdunda, tarihte eşine az rastlanır bir zulüm ve zorbalık sergilendi. Oysa insanlarımızın, inancını özgürce ifade etmek ve yaşamaktan başka bir isteği yoktu. Yeri gelmişken Üstadın dizelerinin de bir hatırlamak fayda olacaktır. Zira bu vatan ve millet sevgisi kokan dizeler, öyle güzel özetliyor ki 1990'lı yılların Türkiye'sinde yaşananları:

SAKARYA TÜRKÜSÜ

İnsan bu, su misali, kıvrım kıvrım akar ya;
Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya.
Su iner yokuşlardan, hep basamak basamak;
Benimse alın yazım, yokuşlarda susamak.
Her şey akar, su, tarih, yıldız, insan ve fikir;
Oluklar çift; birinden nur akar; birinden kir.
Akışta demetlenmiş, büyük, küçük, kâinat;
Şu çıkan buluta bak, bu inen suya inat!
Fakat Sakarya başka, yokuş mu çıkıyor ne,
Kurşundan bir yük binmiş, köpükten gövdesine;
Çatlıyor, yırtınıyor yokuşu sökmek için.
Hey Sakarya, kim demiş suya vurulmaz perçin?
Rabbim isterse, sular büklüm büklüm burulur,
Sırtına Sakarya'nın, Türk tarihi vurulur.
Eyvah, eyvah, Sakarya'm, sana mı düştü bu yük?
Bu dâva hor, bu dâva öksüz, bu dâva büyük!..

Ne ağır imtihandır, başındaki, Sakarya!
Binbir başlı kartalı nasıl taşır kanarya?

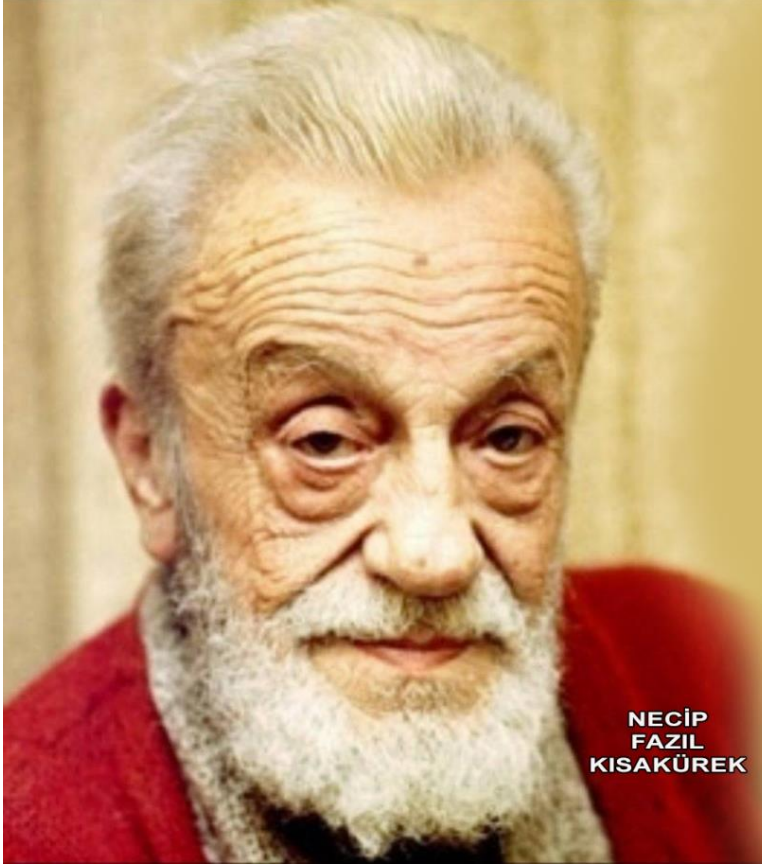
İnsandır sanıyordum mukaddes yüke hamal.
Hamallık ki, sonunda, ne rütbe var, ne de mal,
Yalnız acı bir lokma, zehirle pişmiş aştan;
Ve ayrılık, anneden, vatandan, arkadaştan.
Şimdi dövün Sakarya, dövünmek vakti bu ân;
Kehkeşanlara kaçmış eski güneşleri an!
Hani Yunus Emre ki, kıyında geziyordu;
Hani ardına çil çil kubbeler serpen ordu?
Nerede kardeşlerin, cömert Nil, yeşil Tuna;
Giden şanlı akıncı, ne gün döner yurduna?
Mermerlerin nabzında hâlâ çarpar mı tekbir?
Bulur mu deli rüzgâr o sedayı: Allah bir!
Bütün bunlar sendedir, bu girift bilmeceler;
Sakarya, kandillere katran döktü geceler.

Vicdan azabına eş, kayna kayna Sakarya,
Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya!

İnsan üç beş damla kan, ırmak üç beş damla su;
Bir hayata çattık ki, hayata kurmuş pusu.
Geldi ölümlü yalan, gitti ölümsüz gerçek;
Siz, hayat süren leşler, sizi kim diriltecek?
Kafdağı'nı assalar, belki çeker de bir kıl!
Bu ifritten sualin, kılını çekmez akıl!
Sakarya; sâf çocuğu, mâsum Anadolu'nun,
Divanesi ikimiz kaldık Allah yolunun!
Sen ve ben, gözyaşıyla ıslanmış hamurdanız;
Rengimize baksınlar, kandan ve çamurdanız!
Akrebin kısılacında yoğurmuş bizi kader;
Aldırma, böyle gelmiş, bu dünya böyle gider!
Bana kefendir yatak, sana tabuttur havuz;
Sen kıvrıl, ben gideyim, Son Peygamber Kılavuz!

Yol onun, varlık onun, gerisi hep angarya;
Yüzüstü çok süründün, ayağa kalk, Sakarya!..

[Necip Fazıl KISAKÜREK](#)

SAKARYA TÜRKÜSÜ

İnsan bu, su misali, kıvrım kıvrım akar ya;
Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya.
Su iner yokuşlardan, hep basamak basamak;
Benimse alın yazım, yokuşlarda susamak.
Her şey akar, su, tarih, yıldız, insan ve fikir;
Oluklar çift; birinden nur akar; birinden kir.
Akışta demetlenmiş, büyük, küçük, kâinat;
Şu çıkan buluta bak, bu inen suya inat!
Fakat Sakarya başka, yokuş mu çıkıyor ne,
Kursundan bir yük binmiş, köpükten gövdesine;
Çatlıyor, yırtınıyor yokuşu sökmek için.
Hey Sakarya, kim demiş suya vurulmaz perçin?
Rabbim isterse, sular büklüm büklüm burulur,
Sırtına Sakaryanın, Türk tarihi vurulur.
Eyvah, eyvah, Sakaryam, sana mı düştü bu yük?
Bu dava hor, bu dava öksüz, bu dava büyük!..

Ne ağır imtihandır, başındaki, Sakarya!
Binbir başlı kartalı nasıl taşır kanarya?

İnsandır sanıyordum mukaddes yüke hamal.
Hamallık ki, sonunda, ne rütbe var, ne de mal.
Yalnız acı bir lokma, zehirle pişmiş aştan;
Ve ayrılık, anneden, vatandan, arkadaştan.
Şimdi dövün Sakarya, dövünmek vakti bu ân;
Kehkeşanlara kaçmış eski güneşleri an!
Hani Yunus Emre ki, kıyıda geziyordu;
Hani ardına çil çil kubbeler serpen ordu?
Nerede kardeşlerin, cömert Nil, yeşil Tuna;
Giden şanlı akıncı, ne gün döner yurduna?
Mermerlerin nabzında hâlâ çarpar mı tekbir?
Bulur mu deli rüzgâr o seday: Allah bir!
Bütün bunlar sendedir, bu girift bilmecele;
Sakarya, kandillere katran döktü geceler.

Vicdan azabına eş, kayna kayna Sakarya,
Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya!

İnsan üç beş damla kan, ırmak üç beş damla su;
Bir hayata çattık ki, hayata kurmuş pusu.
Geldi ölümlü yalan, gitti ölümsüz gerçek;
Siz, hayat süren leşler, sizi kim diriltecek?
Kafdağını assalar, belki çeker de bir kıl!
Bu iffitten sualin, kilini çekmez akıl!
Sakarya; saf çocuğu, mäsüm Anadolu'nun,
Divanesi ikimiz kaldık Allah yolunun!
Sen ve ben, gözyaşıyla ıslanmış hamurdanız;
Rengimize baksınlar, kandan ve çamurdanız!
Akrebın kiskacında yoğurmuş bizi kader;
Aldırma, böyle gelmiş, bu dünya böyle gider!
Bana kefendir yatak, sana tabuttur havuz;
Sen kıvrıl, ben gideyim, Son Peygamber Kılavuz!

Yol onun, varlık onun, gerisi hep angarya;
Yüzüstü çok süründün, ayağa kalk, Sakarya!..

28 Şubat Süreci adıyla yakın toplumsal-siyasal tarihimize damgasını vuran elim olaylar zincirinde, Millet ve toplum olarak İslamofobiyi, yani İslam karşıtlığını ve Müslüman düşmanlığını iliklerimize kadar hissederek yaşadık. Bu süreçte de başrolü hep, medya özellikle de “ulusal medya” diye adlandırılan malum medya oynadı. Böylesi türden kitle iletişim araçlarının, toplumu yoğun propaganda bombardımanına tuttuğu bu süreçte, akla-kara seçilmez hale gelmişti. Haçlı zihniyeti artıkları, küresel ortakları ile birlikte elbirliğiyle, neredeyse “Müslümanları Anadolu’dan silmek” yarışına girmişçesine, İslam’ın kalesine dört bir koldan saldırdılar. İslam düşmanlığını kendisine şiar edinmiş malum medya, geniş halk kitlelerini ağır bir dezenformasyon sağanağına maruz bıraktı. Bu yapılan zorbalık ve zulüm öylesine ustaca taktik ve yöntemlerle gerçekleştirildi ki; geniş halk kitleleri ve bazı saf dilli akademisyenler neredeyse bu yapılanların, “tehdit altındaki Cumhuriyetin savunma refleksi” olduğuna inanma noktasına getirildi. Ancak, yalan ve karalamaya dayalı zulüm kampanyası fazla uzun sürmedi. Halkın tabiriyle “takke düşüp kel göründü”. Medyanın borazanlığını yaptığı toz duman durulmaya başlayınca gerçekler seçilmeye başladı.

Peki, 28 Şubat süreci demokratik bir savunma refleksi miydi? Konuyu tahlile başlamadan önce, peşin peşin ve üzerine basarak belirtmek de fayda var: Hayır, 28 Şubat süreci

demokratik bir savunma refleksi değildir. Yaşanan ve ortaya çıkan gerçekler bu sürecin, devletin derinliklerine çöreklenmiş olduğu düşünülen kirli eli bir elit grubu tarafından inşa edilmiş olduğunu göstermektedir.

Zira sıklıkla ifade edildiği gibi, genelde elitler (Arslan, 2014) ve özelde de siyasi elitler toplum ve bireyler açısından hayati önem arz eden konuları işgal edip; toplum hayatı açısından belirleyici kararları alınmasında söz sahibi durumdadırlar. Sahip oldukları ya da kontrol ettikleri sosyal, ekonomik, siyasal ve medyanın manipülasyon gücünü de kullanarak toplumun bugününü ve yarınlarını şekillendirebilme ayrıcalığına sahiptirler. Öyle ki sahip oldukları bu güç sayesinde gerçekleri tahrif edebilme becerisine; yalnız geniş halk kitlelerine değil, analitik araştırma yapabilme becerisi olduğunu kabul ettiğimiz araştırmacılara bile olup bitenleri olduğundan farklı gösterebilme gücüne ve yaptıkları totaliter uygulamaları demokratik olarak algılayabilme yetisine sahiptirler.

Bunun en çarpıcı örneğini yakın siyasi tarihimizde yaşanan 28 Şubat sürecinde görürüz (Arslan, 2012-a: 120-122). O dönemde yapılan her türlü totaliter uygulamalar ve siyaset üzerinden gerçekleştirilen despotik operasyonlar; hâkim elitist güçlerin güdümündeki akademik camianın ve medyanın da etkisiyle, objektif bilgiler üretme çabasında olan araştırmacılara bile, “demokratik bir savunma refleksi” şeklinde algılatılabildi.

Oysa günümüzde ortaya çıkan gerçekler, 28 Şubat sürecinin demokratik bir süreç olmadığı gibi, ülkede demokrasinin gelişmesini de sekteye uğratacak anti demokratik uygulamaların odağı olduğunu açıkça gözler önüne sermektedir. Demokrasi havariliği ve laiklik borazanlığı yapan bazı güç odakları, halkın iradesi ile seçilmiş olan siyasi elitleri halk gözünde itibarsızlaştırıp, onları demokrasi ve rejim karşıtı olarak göstermeyi başarmışlar bu sayede de kendi operasyonlarına zemin hazırlamışlardır.

Arkalarına medyanın yanı sıra birtakım bilim, yargı ve ekonomi elitleri ile askeri elitlerin de desteğini alarak, Türk siyasi hayatının ana damarlarından birini oluşturan muhafazakâr sağ siyaset geleneğinin lideri olarak tarihe geçmiş bir siyasi lideri ve O'nun ekibindeki siyasi elitleri kitlelere, sözüm ona “Fundamentalist İslamcı, köktendinci ve şeriat yanlısı” şeklinde göstermeye çalıştılar. Medyada yoğun bir bilgi kirliliği ve hileli yönlendirme hâkim oldu. Bunlar, provokasyonlarla da desteklenerek, süreç hızlandırıldı.

28 Şubat Süreci'nde devrin iktidar seçkinleri, öteki bazı elit grupları ile de etkin bir işbirliği yaparak uygun toplumsal şartları ve iklimi oluşturup, toplumsal psikolojiyi siyasete müdahaleye hazır hale getirdiler. Sonra da, hayatı ve verdiği siyasi mücadelelerle Türk siyasi

hayatına mal olmuş bir siyaset duayeni ve devlet adamı olan Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın başkanlığında kurulmuş olan “Refah-Yol” Hükümetini, anti demokratik uygulamalarla iktidardan düşürmeyi başardılar. Bununla da yetinilmeyip Refah Partisi ve bu partinin temsil ettiği geleneğin, 1960'lı yıllardan beridir her türlü engellemeler ve yasaklamalara rağmen verdiği sabırlı, onurlu ve meşakkatli mücadeleler neticesinde elde edilen iktidar olma hakkı, baskı, dayatma, zorbalık ve siyasi entrikalarla elinden alındı.

Ömrü siyasi mücadelelerle geçmiş olan Necmettin Erbakan'ın, 1960'lı yılların sonlarından itibaren ülke siyasi ve toplumsal hayatında yer almaya başlayan Prof. Dr. Necmettin Erbakan (Arslan, 2012-b: 589-590) ve liderliğini yaptığı siyasi gelenek, takip eden süreçte Türkiye'nin siyasi yapısının temel yapı taşlarından biri haline dönüşmüştür. Türk siyasi hayatında ismi sabır ve mücadele kavramları ile birlikte yad edilmesi gereken Erbakan, siyasi hayattaki belki de asıl başarılarını, üzerinde baskıların daha da yoğunlaşmaya başladığı 12 Eylül darbesi sonrası süreçte gerçekleştirmiştir. Türk siyasi hayatının ana damarlarından birini oluşturan “Milli Görüş Hareketi'ni” yalnızca Türk siyasi tarihine değil, dünya siyasi tarihine yazdırmayı başarmış bir efsanevi lider Necmettin Erbakan'ın önem ve değeri, şu gerçekler hatırlandığında daha bir netlik kazanır: Üçüncü bin yılda Türkiye'nin siyasi ve toplumsal hayatını şekillendirme görevini üstlenen siyasi elitler grubu, bu hareketin içinden yetişmiş olup, Erbakan Hoca'nın talebesidirler.

Bir dahi bir mühendis olduğu birçok çevrelerce kabul gören Prof. Dr. Necmettin Erbakan, Türkiye'de farklı dönemlerde başbakan yardımcılığı görevlerini üstlenmiştir. Bunun da ötesinde, icra makamının en üst seviyesi durumundaki başbakanlık görevini de icra etmiştir. Yani yürütme erkinin başı olarak da ülkemize hizmet etmiştir. Daha da fazlası, yetiştirdiği öğrenciler arasından, 21. yüz yılda Türk ve dünya siyasi hayatına yön veren önemli siyasi liderler çıkmıştır.

Erbakan Hoca'nın temsil ettiği geleneğin bünyesinde çıkmış, “yenilikçi kanat” olarak adlandırılan siyasi elit grubu, ilerleyen süreçte bir siyasi liderler topluluğuna dönüşmüştür. Bu kadronun kurduğu Adalet ve Kalkınma Partisi, beş parlamento döneminden beridir, artan bir başarı trendi sergileyerek, Türk siyasi tarihinde eşine rastlanılmayan büyük başarılarla ve bir daha da kırılması çok zor rekorlara imza atmıştır. Söz konusu parti ve siyasi kadrosu, Üçüncü Bin Yılda Türkiye'yi dünya birinci ligine taşıma ideali doğrultusunda önemli gelişmeler kaydetmişlerdir. Erbakan Hoca'nın öğrencileri arasından üç başbakan (Abdullah Gül, Recep Tayyip Erdoğan ve Binali Yıldırım), çok sayıda meclis başkanı ve iki Cumhurbaşkanı (Abdullah Gül ve Recep Tayyip Erdoğan) çıkmıştır.

Erbakan'ın liderliğini yaptığı siyasi hareketin, sadece 1980 ihtilali sonrası yerel seçimlerde gösterdiği performansa kısaca bir göz atmak bile, hareketin verdiği siyasi mücadeleyi ve ulaştığı başarıyı göstermeye yeter. 12 Eylül Askeri Darbesi ile Necmettin Erbakan'ın partisi kapatılmış, kendisine ve ekibine de siyasi yasaklar getirilmiştir. Darbe sonrası dönemde siyasi mücadeleye, tabiri caizse, sıfırdan yeniden başlayan Erbakan, yılların birikimi ve tecrübesiyle, usta siyaset ve devlet adamlığını yeniden konuşturmuştur.

Partisi Refah Partisi'nin darbe sonrası ilk yerel seçimlerde yüzde 5'i bile bulmayan oy oranını, müteakip seçimlerde katlayarak arttırmayı başarmıştır. Daha net bir ifadeyle RP'nin Türkiye geneli il genel meclisi seçimlerinde 1984'teki oy oranı yüzde 4,4 civarında iken, 1989 seçimlerinde yüzde 9,8'i bulmuştur. 1999 yerel seçimlerinde ise RP kazandığı yüzde 19,14'lük seçmen desteği ile tabiri caizse neredeyse birinciliğe oynamıştır. İnanç, sabır ve mücadelenin ürünü olan bu muhteşem başarı, Erbakan'ın gelecekte genel seçimlerde de ulaşacağı başarının habercisi gibidir.

Nitekim 1995 genel seçimlerinde de beklenen başarı gerçekleşti: Erbakan Hoca ve ekibi, 24 Aralık 1995 genel seçimlerini, yüzde 21,38 oy oranı ve 158 milletvekilliği kazanarak birinci sırada tamamlayıp tarihi bir başarıya daha imza attı. Ne var ki demokrasi havariliği ve laiklik borazanlığı yapan medyanın ve öteki bazı güç odaklarının da desteğini arkasına alan 28 Şubat sürecinin mimarları, iftira ve eleştiri okları ile bütün oyunlarını Refah Partisi ve Necmettin Erbakan üzerine yoğunlaştırdılar. Özünde İslam korkusu ve Müslüman düşmanlığı yatan bu zorbalara, Erbakan Hoca'nın nezdinde yoğun bir İslamofobi kampanyası başlattılar.

Erbakan Hoca üzerine yöneltilen baskı ve zorbalığın dozu, zulüm sınırlarını bile aştı. Bütün bunların sonucunda da muhafazakâr sağ kanadın güçlü temsilcisi Refah Partisi kapatıldı. Bununla da yetinilmedi, başta Necmettin Erbakan olmak üzere partinin önde gelen siyasi elitlerine siyaset yasağı getirildi. Akla karanın bir birinden seçilemez hale geldiği bu kaos ve karmaşa ortamında, bütün bunların da demokrasi adına yapıldığı hususunda geniş halk kitlelerinin yanı sıra, bazı iyi niyetli ve safdilli araştırmacıları bile inandırmayı başardılar. Oysa daha önce de ifade edildiği gibi, ortalıktaki toz duman durulup, renkler seçilmeye başlanınca hakikatlerin hiç de ultra demokrat ve demokrasi havarisi kesilen kesimlerin iddia ettiği gibi olmadığı gerçeği ile karşılaşıldı.

KAYNAKÇA

Arslan, D.A. ve Arslan, G. (2014). Çok Partili Dönem Tokat milletvekillerinin sosyolojik profilleri. *Karadeniz Araştırmaları (Balkan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri) Dergisi.* 43, 117-150.

Arslan, D. A. (2012-a). *Sosyoloji ve yöntem yazıları.* Ankara: Kalkan Matbaacılık.

Arslan, D.A. (2012-b). Mersin Milletvekilleri'nin sosyolojik profilleri. *International Journal of Human Sciences.* 9-2, 587-622.

Arslan, D. A. (2007). Üniversite gençliği (öğretmen adayları) Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliğini istemiyor. *Akademik Bakış, İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası Kırgızistan-Celalabat İşletme Fakültesi, Uluslararası Sosyal Bilimler E-Dergisi.* 13, 1–14.

Bayraklı, E. ve Hafez, F. (2017). *European Islamophobia report 2016.* İstanbul: SETA.

Chathamhouse (2017). What Do Europeans Think About Muslim Immigration? 25.3.2017, <https://www.chathamhouse.org/expert/comment/what-do-europeans-think-about-muslim-immigration%20>

Çötelli, S. (2012). Propaganda ve İslamofobi'nin İngiliz kitle iletişim araçlarından yansımaları. *Akademik Bakış, İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası Kırgızistan-Celalabat İşletme Fakültesi, Uluslararası Sosyal Bilimler E-Dergisi.* 33, 1–17.

Demirkent, I. (1994). Haçlı Seferleri'nin doğuşu ve hedefleri. *Tarih Dergisi.* 35, 65-78.

DHA (2012). Kardinalleri İslam korkusu sardı. 16.10.2017, http://www.dha.com.tr/kardinalleri-islam-korkusu-sardi_376287.html

Durukan, K. (2005). *Doğu-Batı ikilemine dört bakış: Montesquieu, Fanon, Galeano, Said.* İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Dünyagündemi (2017). Katolik Kardinalin İslam korkusu. 25.3.2017, <http://www.dunyabulteni.net/haber/231338/katolik-kardinalin-islam-korkusu>

Hafez, F. ve Bayraklı, E. (2017). İslamofobi suç sayılmalı. 24.3.2017, <http://www.islamophobieurope.com/islamofobisucsayilmali/>

İsam (2017). Haçlı Seferleri. 25.3.2017, http://www.isam.org.tr/documents/_dosyalar/_pdfler/islam_arastirmalari_dergisi/sayi03/283_285.pdf

Pew Research Center (2017). Europeans fear wave of refugees will mean more terrorism, fewer jobs. 25.3.2017, <http://www.pewglobal.org/2016/07/11/europeans-fear-wave-of-refugees-will-mean-more-terrorism-fewer-jobs/>